

את הכסף בדף שנכתב בו הפסוק 'לא תגנוב', בהבינו שמשם לא יגנוב אף אחד. למחרת מצא בחומש רק חמשה ראניש שהיו מונחים ליד הפסוק 'ואהבת לרעך כמוך', ספק הרבי ר' זושא כפיו בכה וייסר את עצמו: "זושא זושא, ווי איז דיין רחמנות" כאשר פתח החומש מצא רק חמשה רייניש שהיו מונחים בפרשת קדושים אצל הפסוק 'ואהבת לרעך כמוך', ואמר: זושא זושא, קוק ויא געמיין דו ביסט וכו', אם יש לזושא עשרה רייניש לקח את הכל לעצמו, ויהודי זה כשבא סכום זה לידו נטל רק את את חציו, ואת החצי השני מניח לזושא כדי לקיים מצות 'ואהבת לרעך כמוך'.

שרפי קודש - אמרי חיים עמ' רס"ח

• עשה למען פארך •

בשם ר' זוסיא, שאמר להשי"ת בודאי ישראל יקרים המה וטובים, ואם לא כן יפסלו תפלין שלך, שכתוב בהם ומי כעמך וגו'. והרב ר' משה מקראסני אמר לו נ"י, שאביו ר' חיים סיים עלה, שזה שכתוב במשנה (סנהדרין מ"ו ע"א) כשאדם שרוי בצער שכינה מה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי, שח"ו נפסלו התפלין וזה בדיוק ראשי וזרועי.

אמרי פנחס השלם ח"א שער תורת האדם אות ס"ח, מגדל דוד (טולטשין) פר' ברכה

וזהו שהיה מרגלא בפומיה של הצדיק החסיד המפורסם ר' זושא ז"ל מק"ק האניפאלי לומר תמיד, רבונו של עולם עמך ישראל בודאי טובים הם כי מה אתה אומר שחס ושלום לא כן הוא הלא יהיו פסולין חס ושלום תפילין שלך אלא ודאי ועמך כולם צדיקים. עכ"ל.

פתגמין קדישין רמזי הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע אות י"ח

ועוד בענין זה בא אצלו [אצל אדמו"ר ר' חיים מקראסני זצ"ל] מוהר"ר שמואל ליטוואק ושאל לו דבר ששמע מפי קודש מוהר"ר זוסיא מהאניפאליע זצ"ל, שהמליץ בעד עמו בית ישראל ואמר מרי דעלמא חס ושלום אם יהיו בעיניך עמך בית ישראל שלא כהוגן כביכול אין לך תפילין, כי תפילין דמרי עלמא מה כתיב בהו ומי כעמך ישראל. ואמר לו הוא ז"ל האמת הוא כן, וזהו

שאנו מבקשים בסליחות 'עשה למען פארך' שהם התפילין שתפילין נקראים פאר (ברכות י"א ע"א), ואנו מבקשים מאתו יתברך שימחול לנו העונות כדי שיהיו לו תפילין כביכול, עכ"ל.

אמרי צדיקים דף י"ג ע"ב

• לא יוכל הנער לעזוב את אביו •

פעם אחת ביום ראש השנה קודם תקיעת שופר, ברח רבינו הרבי הק' ר' זוסיא מבית מדרשו, ויצא לחוץ פתאום, ושם באמצע הרחוב פגש בילד עני אחד נער משולח ונעזב ערום ויחף ורעב, ואמר לו הרב אל הנער, הכי אין אתה מתקנא בנער כמוך מן אומות העולם ההולך לקראתך שהוא יש לו כל טוב ואוכל שותה ומלוכלך היטב, והשיב הנער יהי לו אשר לו ואני בעזרת השם יהודי ומאמין בה', והלך תיכף לבית המדרש, ובאלו הדברים הלך ללמוד זכות על בני ישראל קודם התקיעות, וצעק ואמר, רבונו של עולם מי כעמך ישראל, הנה זה הנער עני ורעב וחוסר כל ואעפ"כ מקבל עליו הכל ואינו רוצה להחליף אמונתו, וע"י לימוד זכות זה נפתחו שערי רחמים על כל ישראל זי"ע.

מעשה הגדולים החדש אות ל"ט, **בוצינא קדישא** אות פ"ד, ממכתב הרה"ג ר' זלמן מרגליות ^{2008/2018} **זצ"ל אב"ד דק"ק אניפאלי**

הרבי ר' זושא גידל יתום בתוך ביתו, והיה מפנק אותו ונותן לו מכל טוב, ולא זז מחבבו עד שהיה ממלא את כל משאלותיו והראה לו תמיד אותות חיבה ואהבה רבה. והיה מחנך אותו בחמלה גדולה ויתירה כל כך, עד שכשלמד אותו את האות אל"ף, וראה שהוא מזיע קצת, ניגב את מצחו, ואמר לו ללכת לנוח, כי היה ירא להכביד עליו פן יעבור על הלאו של 'כל אלמנה ויתום לא תענון' (שמות כב כא).

פעם אחת רצה רבינו לעורר רחמים על כלל ישראל, ונטל את הילד על כתפיו ואמר לו שהוא מוליכו להשתמד, וכשמוע הילד את זאת בעט בו ברח ממנו, נשא רבינו את עיניו לשמים ואמר: רבש"ע הבט נא וראה איזה עם קדוש יש לך, הלא זולתי אין להיתום מי שידאג עבורו, וגם הוא ילד בער שאינו יודע מאומה, ואף על פי כן כששמע אודות המרת הדת ברח ממני.

י"ג אורות פרק ג'

הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע הלך פעם אחת ברחוב וראה שנער אחד הולך עם ספריו להחדר דבי רב, וקרא אותו הרה"ק ואמר לו, למה לך לילך להחדר, מה תועלת יהיה לך בהליכתך זה, הלא יותר טוב שתלך לשחוק עם נערים ותבלה את הזמן התענוגים, ולמה לך ללמוד אצל רבך הנוגש אותך שתבין שיעור הגמרא, ומה יהיה לך מהגמרא הזאת. כשמוע זאת הנער הלז גער עליו בקולו, הכי זהו תכלית הבריאה, וכי בשביל זאת נבראתי, לבל ללמוד ולא להתפלל, רק לשחוק עם נערים ולבלות העת בדברי שטות והבל, וירץ הנער מהר ממנו אל החדר. ומיד אמר הרה"ק הרבי ר' זושא 'רבש"ע ראה נא גדולת וקדושת בני ישראל, איך שעוד מנעוריהם מבינים שנבראו רק ללמוד ולהתפלל ולעשות רצונך'.

בית פנחס אות כ' הערה כ"ט

• ולא יענש שום אדם בסיבתי •

פעם אחת היה הרה"ק רבי משולם זוסיא מאניפולי ז"ל בקריצמע [-אכסניא] אחת, והיה יום תענית ציבור. וכשלקחו אנשי הבית את הפת מן התנור, ראו כי חסר פת אחת גדול, ונתנו עיניהם עליו שהוא נטל את הפת, ובעל הבית לא היה, אחר כך כשבא בעל הבית ספרו לו שחסר לחם אחד והיה בכאן עני אחד והלך לו. וחרה אפו עליו, וביותר על שהיום הוא תענית ציבור, ולקח סוס ורץ אחריו והגיעו, והכה אותו מכות רציחה, ושב לדרכו. זה היה קודם 'מנחה', ואמר הוא ז"ל: רבש"ע, אני לא אעמוד להתפלל מנחה עד שתמחול לאיש זה שהכה אותי, ושמעתי שאז בזכותו מחל הקב"ה עוונות לחצי העולם. **עבודת הלוי** אור הגנוז סיפורים עמ' ס"ט

שמעתי ממחותני כ"ק הגה"צ ר' בנימין ראבינאוויטש זצוק"ל סגן ראב"ד וחבר הבד"צ דהעדה החרדית בעיה"ק ירושלים תובב"א. הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע כאשר הלך בגלות נתדבק פעם אחת לכת של אורחי פרחי והלך עמהם על הדרך, ופעם אחת הגיעו בלילה למלון אחד ולנו שם, ובבוקר מיהרו האנשים ללכת משם, והיה לפלא בעיני הרה"ק אבל לא היה יכול לומר להם כלום, והלך ג"כ עמהם, ובכל הדרך ראה הרה"ק האריך שבני החבורה סובבים את פניהם בכל עת לראות איזה דבר, וגם היה לפלא בעיני הרה"ק, ולאחר זמן

שהלכו ראו שאיש אחד בא מאחריהם רוכב על סוס, ומעט מעט השמיטו האנשים עצמן לתוך היער שהיה שם והחביאו עצמן, ואיש אחד מסר להרה"ק חבילה שישמור אותו עד שיבא בחזרה וימשיכו את הדרך הלאה, וכשהגיע האיש הרוכב הבא מאחריהם אל מקום שהרה"ק עמד שם, ירד מעל הסוס ולקח החבילה מהרה"ק ופתחו, וראה שיש שם כלי כסף וכלי זהב שהבני החבורה גנבו מאתו, והוא סבר שהרה"ק גנבו מכיון שהחבילה היה בידו, והתחיל לצעוק על הרה"ק בדברי חרפה ובוז, וגם היכה אותו מכות אכזריות ורציחה, ולקח החבילה והלך לו לדרכו, ואח"כ הגיע זמן תפלת מנחה, אמר הרה"ק כלפי שמיא 'לא אעמוד להתפלל עד שהקב"ה ימחול לכל בני החבורה'.

אוצר החכמה

20/06/2019

מבאר הצדיקים חדשי שבט-אייר בשם הגה"צ ר' שמואל בראך שליט"א אב"ד נאנאש

הודפס מאתר אוצר החכמה tablet.otzar.org עמוד 541

פרק י'

רוח ה' דיבר בי

עיני רוחו
הצופיות למרחוק

אוצר החכמה

פרק י'

רוח ה' דיבר בי עיני רוחו הצופיות למרחוק

• וראיתם אותו •

פעם אחת נקרא הרב לסעודת מצוה, וכאשר בא אל הפתח נעמד על מפתן הבית ולא רצה ליכנס, ואמר שיש פה בין המסובים איש אחד שהולך בציצית פסולים, ובדק כל אחד מהם הציצית שלו ואחד מהנכבדים שהיה שם מצא שנפסקו ציציותיו.

הרבני

בוצינא קדישא אות מ"א, ממכתב הרב מאניפאלי משנת תר"ס

20/08/2018

פעם אמר לאחד שציציותיו פסולים, ובדק הלה ומצא שאכן כן הוא. ואמר לו הרבי ר' זושא הנה הציצית מכסה על עבירות שבאדם, אך כשבאת אלי ראיתי כך דברים שאינם ראויים וידעתי שציציותיך פסולים. ובזה ביאר את מאמר חכמינו ז"ל (ספרי דברים יג הובא ברש"י) עה"פ (דברים א יג) הבו לכם אנשים חכמים וגו', אמר להם משה בא לפני מעוטף בטליתו ואיני יודע מעשיו אם ראויים הם וכו', ולכאורה וכי משה רבינו אינו יודע מעשיו כשהוא מעוטף בטליתו, אלא הכוונה לטלית של מצוה המכסה על מעשים שאינם הגונים.

מאמר מרדכי אות י"ג

הרה"ק הרבי ר' זוסיא מאניפאלי זי"ע היה מדקדק מאד במצות ציצית והקפיד מאד שלא יבואו אליו בלי ציצית ח"ו. פעם היה צריך לבקר אצל אחד הרבנים, הרב שידע עד כמה מדקדק הרבי ר' זוסיא במצות ציצית, הודיע לבניו שיזהרו לבא למחרת בציציות כשרות. ואכן למחרת התיצבו כולם לפני הרבי ר' זוסיא. לפתע קרא הרבי ר' זוסיא: 'הלא ידוע לכם שאיני סובל שמתייצבים

לפני בלי ציצית', יצאו כולם לבדוק את ציציותיהם והתברר שלאחד מהם נקרעה ציצית אחת בדרכו לבית הוריו.

מחשבת נחום עמ' רל"ב

• לפתח השאת רובץ •

גם עבר פעם אחת על פני בית אחד, ועמד ואמר הנה בבית זה יש מזוזה אחת שהוא פסולה, ולא זז משם עד שנבדקו ומצאו כדבריו והחליפו המזוזה באחרת.

בוצינא קדישא אות מ"ב, ממכתב הרב מאניפאלי משנת תר"ס

פעם אחד אירע במוכסן אחד שהיה יושב באיזה כפר, וכבר ישב שם מכמה שנים מאבות אבותיו, והנה לפתע פתאום כעס עליו אדון הכפר בחימה גדולה, ורצה לגרש אותו ואת כל אשר לו תיכף בלי שום תירוץ, ואירע שנתראה תיכף עם הרב ר"ז ז"ל, והנה הוא צועק ובוכה במרירות לפני הרבי ר' זושא, מה אעשה עם בני ביתי ואנה אפנה לעזרה, ותיכף נתן עליו הרבי ר' זושא בקולו, מה זה תצעק הלא הצדק עם האדון שאסור לך לדור בבית זה, כיון שאתה יושב בבית שיש בו מזוזות פסולות, ולכן רוצה האדון לגרש אותך, וזה לך האות רוץ מהרה אל העיר וקח מזוזות כשרות וקבעם מיד בפתחי ביתך, ותראה שתיכף יתהפך לבב האדון אליך לטוב, וכך היה שמיד אחר שהביא את המזוזות הכשרים תיכף קראו אותו אל המבצר וקבלו אותו בשמחה, והאדון היטיב עמו בכל מה דאפשר.

בוצינא קדישא אות מ"ג, ממכתב הרב מאניפאלי משנת תר"ס

• מה נורא המקום הזה •

ושמעתי כעין זה מאזמו"ר הרה"ק זי"ע אבדפה"ק בשם דו"ז רבינו הקדוש רבי ר' זישא זי"ע מהאניפאליא, שהרגיש ברוח קדשו, פעם אחת בעת הילוכו בגלות, במקום אחד שהיה מקום קדושה ומצוה, ושאל, ואמרו לו שהוא מקום סוכה פסולה שעשה הבעל הבית עם הארץ גמור עד שהיתה פסולה מעיקרא. נימוקי או"ח סי' תרל"ט סק"ג

פעם התאכסן באכסניא והיה צריך לצאת לצרכיו, והראו לו פינה צנועה בחצר, ואמר שהוא מרגיש שם איזה קדושה, ונענה בעל הבית ואמר ששם הוא מעמיד את הסוכה בחג. וסיים מרן [הרמ"ח] ז"ל - הסוכה היתה עם שאלות חמורות על כשרותה, אך הוא הרגיש שם קדושה.

מאמר מרדכי אות י"ד

פעם אחת היה הרה"ק רבי משולם זוסיא מאניפולי ז"ל בקריצמע [-אכסניא] אחת, ולא היה שם בית הכסא, אמר לו בעל הבית שילך בהקאהמער, ושם יש ספסל ויכול להכין עצמו שם. הלך לשם, וחזר ואמר, איני יכול, אמר בעל הבית למה? הלא שם הוא מקום צנוע וטוב. הלך עוד פעם, וחזר ואמר לבעל הבית: תאמרו לי, מה הוא זה הקאהמער? השיב לו: מה יהיה זה? בכל השנה היא קאהמער, וכשמגיע חג הסוכות אני עושה נקב למעלה בסטעליש, כדי לראות הכוכבים דרך הנקב, ואוכל שם. אמר הרה"ק רבי זוסיא ז"ל: מזה נוכל לידע כוחן של מצוות, כי על פי דינא לא היה בכאן סוכה כשירה כלל, רק כיון שזה האיש אכל בהקאהמער הזאת לשם מצות סוכה, קנתה הקאהמער קדושה, עד שלא הייתי יכול להכין את עצמי שם בשום אופן.

עבודת הלויים אור הגנוז חג הסוכות עמ' מ"ט

פעם אחת היה הרה"ק רבי משולם זוסיא מאניפולי ז"ל בקריצמע [-אכסניא] אחת, וישב אצל השולחן, ואמר שיתנו לו כסא קטן תחת הרגליים, הלך אחד ונתן לו תיבה קטנה ונתן רגליו עליה, נטלה תיכף, והתחיל לצעוק ס'בריואט! ס'בריואט! [בוער! בוער!] עד שבא בעל הבית ואמר, שבתוך התיבה יש ספר תורה.

עבודת הלויים אור הגנוז סיפורים עמ' ס"ט

סיפור לי אבי ז"ל, אשר בא לפה צדיק אחד [לא רצה לפרש לי שמו מפני כבודו של הצדיק, הלא כמה מדריגות בקדושת הצדיקים והשגתם וכל אחד נכזה מחופתו של חבירו (בבא בתרא ע"ה ע"א)] ובחרו לו אכסניא בבית אכסניא אחת דפה, ובשבת העמידו שלחן גדול כנהוג, ולא היה בתחתית השלחן על הדום רגליים, וכאשר ישב אותו צדיק אל השולחן חפשו איזה ספסל קטן להעמיד לו להדום רגליו ולא מצאו, ומצאו תיבה קטנה של אורח אחד שלא

היה בביתו כי נסע לאיזה דרך וחפציו שלא היו נצרכים לו השאירם בבית האכסניא, ולקחו התיבה הסגורה והעמידו לו והחזיק רגליו עליה כל השבת. אחר נסיעתו של הצדיק בא הרה"ק רבי ר' זושא לפה על שבת ונתנו גם לו זה האכסניא וכאשר ישב אל השולחן העמידו גם לו את התיבה הנ"ל, כאשר רצה להעמיד רגליו על התיבה וקירב את רגליו להתיבה צעק 'אוי' וסילק את רגליו מן התיבה, והושיט עוד הפעם וצעק כבראשונה, וכן בפעם שלישית, ואמר אין זה רק שספר תורה מונחת בהתיבה, ובקשו מפתח פותח כיון לפתוח התיבה, ופתחו את התיבה ומצאו בו ספר תורה כדברי קדשו.

אמונת צדיקים אות ס"ג, בוצינא קדישא אות ע"ט

פעם אחת נכנס הרה"ק רבי משולם זוסיא מאניפולי ז"ל לבית אחד, והתחיל לשאול 'מי ישב בכאן קודם', אמרו לו על איש אחד. שאל עוד פעם, שיאמרו לו מי ישב בבית הזה, עד ששמעה זקינה אחת ואמרה, שזה הרבה שנים שישב בכאן מלמד תינוקות, ואמר שהיה מרגיש קדושה.

עבודת הלויים אור הגנוז מלמדים עמ' נ"ו

~~~~~

• ואורח צדיקים כאור נוגה •

פעם אחת נסע הרב הקדוש מו"ר זושא ז"ל בדרך והגיע לפרשת דרכים, ולא ידעו באיזה דרך יסעו, כי היו כמה דרכים זה פונה לכאן וזה פונה לכאן, והמה לא עברו בדרך ההוא מתמול שלשום, ונשא הרב הקדוש את עיניו וראה הדרך, וציוה ליסע באחד מהדרכים לאמר זה הדרך לכו בו, וישרו בדרך ההוא, והגיעו למחוז חפצם למקום שהיו רוצים ליסע, והוא מחמת שראה השכינה שורה באותו דרך, כי בכל מקום שהצדיק הולך השכינה מקדמת לפניו, על כן ראה באותו דרך שהשכינה שם באותו דרך נסע.

מנרת זהב פר' ואתחנן, בשם ספר תורת משה כת"י, בוצינא קדישא אות מ"ט

שמעתי שהרב הקדוש אדומו"ר מו"ר זושא זצלה"ה הלך פעם בדרך, ולא ידע לאן יפנה, כי היו לפניו שני דרכים, וראה באיזה דרך שם הויה ב"ה עומד לנגדו, ובדרך זה הלך.

דעת משה פר' שמיני ופר' ואתחנן, בוצינא קדישא אות נ'

הרב הקדוש מו"ה משולם זושא זצללה"ה, כאשר נסע בדרך והיו מפוצלים נתיבות לכאן ולכאן ולא ידע אנה יפנה, לקח את הציצית בידו וייחד שמו יתברך, ואמר זה הדרך לכו בו.

ויחל משה תהלים קי"ט פ"ו, **בוצינא קדישא** אות נ"א

• כי לא תחפוץ זבח •

אוצר החכמה

בעיר וואלאטשיסק הסמוכה לעיר פאדוואלטשיסק היה הרב ואב"ד גאון אחד אשר שמו היה ר' לייב, ומפורסם בפי כל בשם ר' לייב וואלאטשיסקער, הגאון הזה היה מתנגד גדול, אך עם כל זה שידך עצמו עם הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע, ובא הרבי ר' זושא לכבוד החתונה לוואלאטשיסק.

החזקת

בליל שבת קודש לאחר אכילת הדגים אמר הרבי ר' זושא 'זושא האט ליב מערין צימעס, און לאז מען אריין ברענגען מערין צימעס', אמר לו המחותן ר' לייב ז"ל שמקודם יאכל הרוטב והבשר ואח"כ יביאו להשולחן מערין צימעס, חזר הרבי ר' זושא ואמר 'זושא האט אבער ליב תיכף נאך די פיש מערין צימעס', ואמר עוד 'זושא האט אבער ליב דעם גאנצן טאפ מערין צימעס', אמר לו המחותן הרי בשלו קדירה גדולה עם מערין צימעס בעד כל האורחים, והיא גדולה מאוד, וכי רוצה הוא את כל הקדירה. והיה להמחותן הקפדה גדולה מאוד עליו, והלך מהשולחן, אבל ציוה שיביאו להרבי ר' זושא את כל הקדירה כבקשתו.

כאשר הביאו לפניו את הקדירה נטל את ידו הקדושה ותחבו לתוך הקדירה, והוציא עצם אחד משולי הקדירה שהיה לו שבר על שבר בתוך

פז. והוסיף שם לבאר בזה"ל: ומאין ידע, אלא ציצית לשון הבטה כמו מציץ מן החרכים, וחרכים נקרא המאור הקטן, כי מאור הגדול נקרא חלון [אבל מאור הקטן הוא חרכים], ומורה על הצדיק שאינו יכול להתפשט מהמון עם המונעים אותו, והשם יתברך מציץ מן החרכים להיות בתומכי נפשו להוליכו דרך ישרה לפתוח לו שערי אורה.

והמאסף הרה"ג רנ"ג הכהן ז"ל העיר על כך במנרת זהב: לענ"ד רמז בזה למה שכתבו ספרים הקדושים, והובא גם כן בספר **אגרא דפרקא** אות מ"ד, שהשם 'ראה' מע"ב שמות הקדושים הוא מסוגל להצלית בדרך, וזהו שכתוב שציצית לשון הבטה, והוא לשון ראייה, והכוונה שעל ידי מצות ציצית דכתיב בה (במדבר טו לט) וראיתם אותו נתעורר למעלה המדה של השם הנ"ל ועי"ז הצלית בדרך.

האגודל הסמוך לגוף (עי' שו"ע יו"ד סי' נ"ג סעיף ב'), ולקח את העצם והלך להמחותן שעמד בזוית האולם, והראה לו את העצם, ושאל אותו האם עצם זה כשר או טריפה, והשיב המחותן שהיא טריפה, והטריף את כל המאכלים. כאשר ראה זאת המחותן עמד משתומם ונכנע לפניו מאוד, והביאו אח"כ מאכלי שבת משאר בתי העיר לכל האורחים.

ביום א' צוה ר' לייב לכל בני העיר שילכו אל הרבי ר' זושא עם קוויטלעך, בתוך הבאים היה גם ראש הקהל שהיה נגיד וגבר אלם, וכאשר בא לתוך הבית צעק הרבי ר' זושא 'וואס וויל דא דער פושע ישראל, גיי ארויס', וברח לנפשו החוצה, כשראה זאת הרב ר' לייב הרע לו מאוד, כי היה מתיירא שלא ינקום ממנו, והלך אחריו ופייסו בדברים שלא היה כוונתו עליו, ושיבא פעם שנית עמו, ובודאי יכבד אותו מאוד. הלך הלה פעם שנית, וכאשר בא להרבי ר' זושא צעק עוד הפעם כנ"ל, וברח לנפשו החוצה.

הלך אחריו הרב ר' לייב ואמר לו, הלא אנו רואים שהוא בעל רוח הקודש גמור, לכן התיישב נא בעצמך אם לא עשית איזה עבירה כי ודאי לא לחינם הוא. השיב לו האיש שאינו מרגיש שום עבירה בעצמו חלילה, רק זאת זוכר, כי בהיותו אברך צעיר לימים שכר גוהט (אחוזה) גדול, והיו בתוכו הרבה קרעטשמעס שהיו מוחזקים בידי ערלים, אך קרעטשמע אחת היה מוחזק בידי יהודי, ולא השגיח עליו כלל וזרקו לחוץ, ונעשה מזה עני גדול ל"ע, אך אין האיש עוד בזה העולם שיוכל לעשות מאומה. אמר לו הרב שילך ויפייס את בניו ועי"ז יהיה לו תיקון, ועשה האיש כדבריו. אח"כ בא אל הרבי ר' זושא פעם שלישית, וכשראה אותו הרבי ר' זושא קיבל אותו בברכת ברוך הבא בסבר פנים יפות, וציוה לו לישב וכיבד אותו מאוד.

חמדה גנוזה

• כי אם תם הכסף •

הרה"ק ר' דוד מטאלנא זי"ע (חתן הרה"ק ר' ישראל אברהם זי"ע בן הרבי ר' זושא זי"ע), נסע פעם מרוסיא לפולין כדי לערוך מגבית בעיר לאדז', ואכן נרתמו החסידים הקטנים עם הגדולים להצלחת המגבית, כעבור כמה ימים הביאו

לפניו העסקנים את הסכום שנתקבץ, פתח הרה"ק מטאלנא לספר להם סיפור אשר אירע עם האחים הקדושים הרבי ר' זושא זי"ע והרבי ר' אלימלך זי"ע.

כשהגיע קץ הגלות שערכו האחים הקדושים, כשהודיעו להם מן השמים כי תמה עת גלותם, סרו האחים הקדושים על העיר הסמוכה, והסירו מעליהם את בגדי גלותם והתלבשו בבגדים ראויים, נכנסו לבית המדרש דשם וכל אחד מהם נפנה לעבודתו, הרבי ר' אלימלך עלה על הבימה והשמיע דבר פלפול באחד מסוגיות הש"ס, והרבי ר' זושא התייצב לידי העמוד ופתח באמירת תהלים בהשתפכות הנפש.

יושבי בית המדרש הבינו מיד כי יחידי סגולה המה אלו האחים, ונחלצו חושים לקבץ עבורם סכום נכבד להמשך דרכם הקדושה, כאשר שבו השלוחים עם הסכום המקובץ נטל הרבי ר' זושא את כל הקופה והחל למנותו, כשסיים נענה הרבי ר' זושא ואמר שחסר כאן ארבע פרוטות, והביטו כל הנוכחים בתמיהה וכי ארבע פרוטות יש בכוחן להשבית את שביעות רצונו על הסכום העצום שהתקבץ, פתאום נזכר אחד העסקנים שכאשר התדפק על דלת ביתו של אחד העשירים, נתן לו רק ארבע פרוטות זעומות והפנתי אליו עורף והשארתי את הפרוטות בידו, נענה הרבי ר' זושא אכן לארבע פרוטות אלו התכוונתי שהם חסרים לשלימות הסכום הדרוש, ואיני יכול לוותר עליהם, בלית ברירה שב אותו עסקן לביתו של העשיר ונטל מידו את הד' פרוטות לשביעות רצונו של הרבי ר' זושא, ונענה הרבי ר' זושא ואמר: דעו לכם כי כשהצדיק מגיע לעיר לקבץ מעות מגלים מן השמים מראש את הסכום המדויק שיתקבץ לו בעיר.

לאור דבריו של הרה"ק מטאלנא הבינו העסקנים שאין הסכום שהתקבץ משביע את רצונו של הרה"ק מטאלנא, והוסיפו להתרים את תושבי העיר ביתר שאת עד שעלתה בידם להשביע את רצונו בשלימות. ונענה הרה"ק מטאלנא זי"ע שהבדל יש בן הצדיקים הראשונים לבינינו, שהצדיקים הראשונים ידעו את הסכום המיועד להם מיד בהגיעם לעיר, ואנו איננו יודעים את הסכום רק בצאתנו מן העיר.

היחס מטשערנאביל מע' רבי דוד מטאלנא פרק י"ג או"ק ג', צנתרות הזהב פרק כ"ח פ"ח.

פח. וסיפר הרה"ח ר' עקיבא צבי גאנז שליט"א (גליון 'זקניך ויאמרו לך' קרית יואל גליון ת' פר' וירא תשע"ו), שזכה פעם להיות נוכח בעת שביקר הרה"ק ה'דברי יואל' מסאטמאר זי"ע את

פעם נכנס אל הרה"ק ר' יהודה צבי מסטרעטין זי"ע חסיד אחד, ותינה בפניו את צערו אודות מצב פרנסתו הדחוקה, נטל הרה"ק את הקולמוס בידו וכתב בעדו מכתב המלצה, שהיתה מופנית אל חסידיו בעיר מסויימת. אותו חסיד ^{אוצר החכמה} שם לדרך פעמיו והגיע לאותה עיר, וכשפנה אל האנשים עם מכתבו של רבם הרה"ק מסטרעטין שהופנה אליהם, אמרו שאין הזמן מיועד כעת לעריכת מגבית עבורו, משום שזה עתה התקיימה מגבית גדולה לצורך ענין חשוב, וכל בני העיר נטלו בה חלק כקטן כגדול. החסיד הצדיק עליו את הדין וחזר משם כלעומת שבא בפחי נפש.

כעבור זמן הגיעו חסידי אותה העיר להסתופף בצל רבם, אמנם קיבל אותם בפנים זועפות, ולא אבה להושיט להם את ידו לשלום, וגם לאחר שניסו להיוודע על פשר הדבר ע"י מקורביו ובאי ביתו לא גילה הרה"ק את פשר הדבר, אלא הביע שנית את סירובו לקבל את פניהם וליתן להם שלום, ורק לאחר הפצרות מרובות התיר להם להיכנס לחדרו, והתחיל לומר להם דברי תוכחה על מה שלא התייחסו למכתב שכתב להם, ולא התאמצו לבא לעזרתו של אותו חסיד.

ופתח את דבריו בסיפור שאירע עם הרה"ק הרבי ר' זושא מהאניפאלי זי"ע: פעם אחת הגיע הרבי ר' זושא לעיר שהתגוררו בה הרבה מאנשי שלומו, במטרה לקבץ מעות עבור מטרה נחוצה, ובחר בשני אברכים זריזים, והטיל עליהם את המשימה לעבור מבית לבית ולהתרים את תושבי המקום, על מנת להשיג את הסכום הנדרש, באותה עיר התגורר איזה עשיר שהיה דרכו לתת לכל מטרת צדקה עשרים רובל, ובכן סברו האברכים שאין נחוץ כ"כ ללכת אליו תיכף, אלא עדיף שיעברו תחילה בין שאר בתי העיר, ולבסוף ישובו אליו לקחת מאיתו את הסכום הקצוב שדרכו לתת - עשרים רובל, ואכן כך עשו, קיבצו מעות בכל בתי העיר, והגיעו לסכום הקרוב לחמישים רובל, וסברו שכעת כשיסורו לאותו עשיר ויתן להם את העשרים זהובים כדרכו, יוכלו

הרה"ק רבי אלעזר טווערסקי מפאלטישאן זצ"ל, ותחת אחד השיחים אמר לו הרה"ק מסאטמאר שמוספר על האחים הקדושים הרבי ר' זושא זי"ע והרבי ר' אלימלך זי"ע שכשהלכו לקבץ מעות על פדיון שבויים ידעו מראש כמה כסף יתקבץ בכל עיר ועיר, ופנה אליו הגה"ק מסאטמאר בנימה של בדיחותא, ואמר בצחות לשונו 'איר פארט שוין באלד אהיים, איר ווייסט שוין וויפיל געלט איר האט געמאכט?!'. ונתן לו מתנה הגונה בעיני יפה.

להביא לפני הרבי ר' זושא סכום של קרוב לשבעים רובל. אבל מה מאוד הופתעו שבבואם אל העשיר קיבל אותם בסבר פנים זעומות, ונתן להם רק כמה פרוטות, וכשמנו את הסכום שנתקבץ, ראו שמטבעות אלו השלימו את הסכום לחמישים רובל.

כשבאו אל הרבי ר' זושא והביאו לפניו את הסכום שנתקבץ, קיבל אותם בשביעות רצון גלויה, והודה להם מקרב ליבו והאציל עליהם מברכותיו הטהורות. בראותם את שביעות רצונו ורוחו הטובה של הרבי ר' זושא, אזרו עוז ובקשו מאיתו שיבאר להם את פשר תבוסתם אשר נחלו מאותו עשיר שדרכו לתת עשרים רובל, וכעת נתן רק כמה פרוטות, ואילו היה נותן להם כדרכו תמיד היה הסכום המקובץ גדול פי כמה. ענה להם הרבי ר' זושא, דעו לכם כי כל עני או גבאי צדקה היוצא לאסוף מעות, מכריזים מן השמים את הסכום המדויק שיקבץ בכל עיר ועיר, ומי שזוכה שומע את ההכרזה מיד בהגיעו לעיר, ובכן כשנכנסתי היום לשער העיר שמעתי שהכריזו עלי לקבץ בעיר זה חמישים רובל, נמצא שהתחבולה שעשיתם ללכת אל העשיר לבסוף לא הביאה כל תועלת, אלא אדרבא אילו הייתם הולכים אליו מיד היה נותן את הסכום הקצוב עשרים רובל, נמצא שאתם גרמתם לו להפסיד את חלקו הגדול במצוה זו, שכן בהגיעכם אל ביתו כבר כמעט הושלם הסכום הדרוש, ונשאר לו רק להשלים את אלו הפרוטות שהיו חסרים להשלים את הסכום במלואו.

ובכן סיים הרה"ק מסטרעטין, התבוננו במה שעוללתם לחברכם, שהרי את הסכום שעליו הוכרז מן השמים לקבץ בעירכם, אין שום סיבה בעולם שיכול למנוע בעדו, וגם לא סיבה זו שהיה בעירכם מגבית גדולה אחרת לפני שבא, רק מה שנתיאשתם והתרשלתם הוריד לטמיון את הסכום שעליו הוכרז לקבצו בעירכם.

צנתרות הזהב פרק כ"ח

• זה חי וזה מת •

בחור אחד מיושבי בית מדרשו של הרה"ק הרבי ר' זושא מהאניפאלי זי"ע נשלח עבורו באחד הימים מכתב, המודיעו על פטירת אמו, ויהי כראות הבחור את דבר המכתב נחלש עד שנתעלף, מיד חשו אליו יושבי בית המדרש

ועוררוהו מעלפוננו, כששבה אליו נפשו אמר לו הרבי ר' זושא: 'הכל טעות גמור ועדיין אמך בין החיים', ואכן כעבור כמה ימים באו שלוחי הבי דואר לומר שטעות היה כאן, והמכתב היה מיועד לאדם אחר, כעבור מחצית השנה נשנה הדבר ונשלח עבורו הודעה על הסתלקות אמו מהאי עלמא, ובהאי זימנא קיבל את הידיעה בשלוות הנפש, או אז אמר לו הרבי ר' זושא: 'קום מהר וסע לביתך כי נכון הדבר', ולתדהמת הנוכחים הסביר הרבי ר' זושא שאין כאן שום רוח הקודש, אלא בפעם הראשונה שראיתי שאין בכוחו להכיל את הבשורה הקשה הבינותי שיש כאן טעות, כי יחד עם כל קושי ונסיון נותנים לו לאדם כוחות הגוף והנפש שיוכל לסבול הצרה, ומכיוון שהוא לא עמד בזה וודאי שאין צרה זו שלו, כי אם של אדם אחר שקיבל כוחות לעמוד בזה, כמו שאכן נתאמת לבסוף, אמנם בהגיע המכתב השני ראיתי עומד בהאי צרה ועקתא בלי לאבד עשתונותיו, הבינותי שעתה אכן כנים הדברים, וקיבל מן השמים כוחות לעמוד בקושי הצרה, על כן שלחתיו מיד לביתו.

אחתה 08/2018

באר הפרשה פר' חיי שרה תשע"ו

לפי הדין

הרב הצדיק ר' שניאור מחוואסטוב, תלמידו של הצדיק ר' זאב מגיד משרים מזיטאמיר, בא פעם אחת לאניפאלי להרבי ר' זושא, והרבי ר' זושא כיבד אותו מאוד, וקיבל אותו בסבר פנים יפות, ואכל עמו בלילה סעודה גדולה לכבודו, ובאמצע הסעודה התחיל הרבי ר' זושא לצעוק בקול גדול, ואמר בזה הלשון, זושא אינו יכול להתאפק, והוא מוכרח לספר לר' שניאור, ותיכף אחר זה סיים ואמר, אבל זושא מוכרח לשתוק ולא יספר מאומה לר' שניאור, כן היה כמה פעמים באותה סעודה, והרב רבי שניאור הביט בפניו של ר' זושא בעת ההוא, וראה אשר קרן אור פניו והוא כלפיד אש, והבין שיש כאן דבר גדול אבל לא ידע מה הוא, ואחר זה כשנסע הרב ר' שניאור בחזרה לביתו הבין הכל, כי באותה לילה שישב שם בסעודה עם הרבי ר' זושא נפטרה בתו של ר' שניאור, ובעת שהיתה בסכנת מות הרגיש זאת הר"ר זושא, ולכן רצה להודיע לר' שניאור כדי שיבקש רחמים וירעיש עולמות בתפלה ותחנונים, אבל לא הניחו מן השמים להרבי ר' זושא שיגלה זאת, ומזה תראה כמה גדול כחו של אותו צדיק זי"ע.

אמונת צדיקים אות ס"ח, בוצינא קדישא אות פ'

• ויקרא להם שמות כשמות אשר קרא להם אביו •

שמעתי כאשר נולד אא"ז הרב הקדוש ר' דוב בערצא זצ"ל האבד"ק סקאלא במדינות גאליציען, ואח"כ היה אבד"ק שפיטיווקא, ואח"כ בסוף ימיו היה אב"ד ק"ק טלוסט גאליציען, שלח אא"ז הרה"ק המפורסים ר' פנחס מקאריץ לבנו הרב ר' יהודה מאיר אבד"ק שפיטיווקא, שיקרא את שם הילד הנולד 'דוב בער' אחר הרב המגיד הקדוש המפורסים רבינו דוב בער ז"ל ממעזריטש, והנה אירע שביום שהיה צריך להיות הברית מילה בא פתאום הרב הקדוש ר' משולם זוסיא מהאניפאליא וכיבדו אותו שיהא סנדק, וכן היה שהרב ר' זוסיא היה סנדק, ואח"כ אמר הברכות 'אשר קידש ידיד מבטן' וכו' בהתלהבות גדול כדרכו בקודש, עמד אא"ז הרב ר' יהודה מאיר משתומם לראות מה יהיה כשיגיע ל'ויקרא שמו בישראל' אם ישאל את פיו איזה שם שיקרא לבן הנולד, ויהי כאשר אמר 'ויקרא שמו בישראל' אמר מעצמו שם 'דוב בער', אז ראה אא"ז הרב ר' יהודה מאיר שרוח הקודש שורה על הרב ר' זוסיא ז"ל.

אהלי צדיקים עמ' מ"ד

בגירסה שונה: פעם נולד בן לבנו של הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע בחודש כסלו, והזמין את אביו על הברית, וגם הזמין את הרבי ר' זושא זי"ע, כידוע ששרר אהבה עזה בין רבי פנחס ובין הרבי ר' זושא, והנה עבר כבר כל השבוע ורבי פנחס עדיין לא בא, וביום השמיני בבוקר ראה מרחוק עגלה באה, וחשב בדעתו שבוודאי זהו אביו רבי פנחס, אבל זה היה הרבי ר' זושא, וכיבד את הרבי ר' זושא עם אמירת הברכות, וכשהגיע ל'ויקרא שמו בישראל' לא אמר אבי הילד את השם, אלא ביקש מהרבי ר' זושא שהוא בעצמו יגיד את השם, וחשב הרבי ר' זושא כמה רגעים ואמר 'ויקרא שמו בישראל דוב בער', אחר כך הגיע רבי פנחס מקאריץ, ושאל איזה שם נתן לבנו, אמר לו דוב בער, ואמר רבי פנחס שהוא גם רצה שיקרא בשם זה, ושאל את הרבי ר' זושא למה בחר בשם זה, והשיב הרבי ר' זושא שכיון שבעל הברית לא רצה לומר שם, אז התבוננתי בעולמות, וראיתי שכל העולמות מתרעשים עם השם הזה, לכן נתתי שם זה.

אוצר ישראל אות ו'

• ויראו אפיקי ים •

הרבי ר' זושא זי"ע היה לו מקורב עושר גדול ותלמיד חכם, והיה ג"כ מוהל אשר לא נמצא כמוהו, והיה סוחר גדול קונה בכל הערים 'ליווינט', והוליד לעיר הבירה לייפציג, וזה המסחר היה מתנהג כמה שנים. וקודם שנסע לעיר הבירה לייפציג הלך להרב הצדיק להבטיחו שיצליח, פעם אחת היה רוצה לקנות 'ליווינט' כמנהגו, והלך אל הרב לשאול אם יסע לקנות ולמכור בלייפציג, והרב הצדיק לא הסכים על כל הנסיעה בזה הפעם, והמתין איזה ימים והלך פעם שניה לשאול, והרב הצדיק לא הסכים על הדבר, והיה לו עגמת נפש גדול מזה, והלך פעם שלישית והרב לא הסכים בשום אופן.

אמר בליבו שיסע לאחיו הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע אולי יסכים לדבר הזה שיקנה הסחורות בכדי שלא יעזוב את העסק, ונסע להרב מליזענסק וסיפר להרב הצדיק את כל המעשה עם אחיו הרבי ר' זושא זי"ע, אמר הרבי ר' אלימלך שיסע ללייפציג עם כל הסחורות כמקדם, והשי"ת יצליח דרכו, ואמר בזה הלשון: 'אחי ר' זושא לא ראה אלא עד שפת הים, ואני רואה רחוק עד אחר הים', ושמח הסוחר מאוד על העצה ועל ההבטחה של הרבי ר' אלימלך, ונתן לו פדיון נפש, ונסע מקודם לביתו לקנות ה'ליווינט' כמנהגו, והלך להרבי ר' זושא זי"ע וסיפר לו מה שאמר הרב הצדיק הרבי ר' אלימלך, וקנה כל הסחורות ונסע ללייפציג.

אחרי שהפליגה הספינה במעמקי מים טבעה הספינה עם כל הסחורות, והוא יצא משום בלי מכשול על קענפי (אי), ונשאר שם איזה ימים, ולא היה לו מה לאכול, והלך לחפש איזה דבר לאכול, וראה מרחוק בית גדול וחר גדול והלך לשם, ומצא שם גביר אחד ויקרבהו שם בכבוד גדול, ונתן לו לחם לאכול והיה שם עד אחר שבת, והיה לו שם הנאה גדולה ולמשיב נפש אחר כל מה שבא עליו.

לגביר היו שלשה בנים שלא היו נימולים, ובשמעו זאת נשתנו פניו, והצטער על שאכל אצל איש שח"ו מפר בריתו של אברהם אבינו ע"ה, והיה לו עגמ"נ גדול מזה. והבין הגביר כי יש לו עגמת נפש גדול, והגיד לו כי מתים בניו מחמת מילה, על כן לא מל אותם. והנה הגביר כשהיה אצל הרבי ר'

אלימלך שיסכים לו שיסע ללייפציג, אמר לו הרה"ק בזה הלשון: שיקח פרעוש או עקרב וישרוף אותם, וטחון אותם היטב לקמח, וזה הקמח יפה למילה. ואמר לו הרבי ר' אלימלך שתבין אחר כך הסיבה שאומר לו כעת ענין הסמים הללו, והוא לא הבין מתחילה למה כוונתו, וכעת התחיל להבין מה היתה מחשבתו ואשר בעבור זה הסכים על הנסיעה.

ויאמר הסוחר להבעל הבית: 'אני מוהל מובחר, ואני אמול אותם בלי מכשול ח"ו', רק באופן שיקח דאקטער גדול שיעמוד אצלו, ומהבטחת הרב הצדיק יצליח בזה, וכן עשה, כיון ששמע הבעל הבית מהמעשה שמח מאוד, וסיפר לו כל מאורעותיו מן הדרך, וימל את התינוקות ובעזרת השם חיו כולם, וכאשר ראה זאת הבעל הבית נתן לו 'בריקא' סחורה כחפצו לסחור בה, והיה עושה גדול יותר מקודם, ובא לביתו בהצלחה גדולה מאוד, ונסע לליזענסק וסיפר להרב הצדיק המעשה שהיה רואה מקודם, זי"ע.

סיפורי יעקב אות מ"א